

Santa Margalida

TRIMESTRAL - DESEMBRE 1992 - P.V.P 200Pts.

NÚMERO 16

Salvem Son Real!

C/. Miguel Ordinas, s/n
Tel. 52 38 32 07450 Sta. Margalida

BAR ESTELRICH

Pl. Abaurador, 5 - Tel. 52 32 23

Ctra. Vieja de Buñola, 29
Tels. 75 68 35 - 36 - 37 - 38
07009 Palma de Mallorca

CARPINTERIA

HNOS. FERRER, C.B.

Escola, 8
Tel. 52 31 52
07450 Sta. Margarita

Optica Ca'n Picafort

- Lentes de contacto
- Gafas graduadas
- Gafas de sol
- Termómetros

Paseo Colón, 92 • Tel. 85 15 36
CA'N PICAFORT

"SA NOSTRA"
CAIXA DE BALEARS

**ESTAMOS CON
LA GENTE
LOS DIAS DE FIESTA,
Y TODOS LOS DEMAS.**

Hnos. OLIVER, c.b.

C.I.F. E-07.492440

CRISTALES Y ALUMINIOS

MAMPARAS BAÑO
PERSIANAS
BARANDILLAS
CELOSIAS

C/. Miquel Ordines, 37 07450 - SANTA MARGALIDA
Tel. Taller: 52 38 89 (Mallorca)
Tels. Part.: 50 53 42 - 52 38 24

Carpintería Mecánica

ESTELRICH Y HNOS. PERELLO

Miguel Ordinas, s/n. - Tel. 52 35 25 Sta. Margarita

Editorial

**Revista Santa
Margalida**

Número 16
Desembre 1992
(Trimestral)

Direcció

Rafel Bordoy i Pomar

Redacció:

Antoni Màs
Antoni Ferrer
Joan Malondra
Guillem Crespí
Josep Gayà
Maria Fornés
Mateu Amorós

Col·laboren :

Mn. Antoni Rubí
Gabriel Fuster
Maria Morey

Fotografia:

Rafel Bordoy

Fotografia portada

Miquel Bordoy

Disseny i maquetació:

Miquel Bordoy

Fundador:

Nicolau Pons

Imprimeix:

Gràfiques Salas, S.A.
Palma

Dipòsit Legal: 495-1989

Adressa:

C/ Xaloc s/n
Santa Margalida

LA REDACCIÓ D'AQUESTA REVISTA VOL MANIFESTAR QUE SOLS EXPRESSEN LA SEVA OPINIÓ L'EDITORIAL I ELS ARTICLES SIGNATS PER LA REDACCIÓ. ELS ALTRES SÓN RESPONSABILITAT DELS AUTORS QUE EXERCITEN EL DRET DE LA LLIBERTAT D'EXPRESSIÓ MITJANÇANT LA REVISTA.

La parenta pobra

antigament, no sé si encara avui és així, les famílies que en podem dir riques, les "cases de senyors", quasi totes tenien en la família una parenta pobra, segurament en tenien més d'una, però aquella és la que en diríem "la parenta pobra oficial", a la qual socorrien donant-li un poc d'allò que sobrava a la casa dels parents rics, avui eren les sobres d'una festa, demà el vestit que havia quedat petit a les filles, o la mudada del senyor que s'havia fet una enganxada. Així aquella família humil vivia pendent dels familiars benestants, apropada a ells sense mesclar-se i sense exigir res. A la vegada els rics podien presumir d'una generositat que ben poc costava a les seves butxaques i que no els causava cap molèstia.

Els governs, els ajuntaments, les institucions tenen també la seva "parenta pobra" a la qual li destinen una ínfima part dels seus enormes pressuposts, el que sobra de les partides importants, per així complir amb una espècie de caritat i poder-ne presumir quan faci falta. Així mateix la parenta pobra pot prestar algun servei als poderosos i fins i tot a l'oposició que alguna vegada la treu a passejar perquè convé als seus interessos.

L'Ajuntament de Santa Margalida té també la seva parenta pobra: una velleta que viu tota sola, deixada de la mà de Déu, de la mà del consistori i fins i tot de la majoria del poble, a la velleta la coneixem amb el nom de CULTURA i ja fa molts anys que viu oblidada, no és un problema

d'avui, és un problema que l'ajuntament actual tampoc no ha sabut resoldre, com els anteriors, i de cada dia la seva salut és més greu, esperem que no sigui irrecuperable.

Pot ser no sigui ara el moment més adequat per parlar d'aquest tema, quan les butxaques del municipi romanen buides i problemes més greus demanen solucions més urgents; però, si altres ambiciosos projectes infinitament més costosos, dels que arrabassen més vots - el vot de la cultura és massa selectiu per tenir-lo en compte - si altres realitzacions pareix que no troben cap entrebanc, que té de mal demanar un poc més d'atenció a la cultura margalidana?

D'aquesta manca d'atenció pot ser pugui salvar-se'n tot el que fa referència a la Banda de Música i al seu entorn (Escola de Música, professors, concerts, etc.) cosa que ens pareix molt lloable, però que temem ens faci perdre de vista altres aspectes culturals que també tenen la seva importància. No es tracta sols de tenir aceres amples, carrers sense clots, avingudes amb molt de llum i molts d'arbres, un hermós cementeri, unes instal·lacions esportives o per a la 3ª edat, uns musics excel·lents i una banda de les millors de Mallorca, tot coses molt importants, però també és important conservar uns quadres, uns edificis antics, tenir una bona biblioteca, una sala d'exposicions, un museu; i el que és més important uns ciutadans, una joventud que ajudin a fer poble, a millorar-lo, no sols en l'aspecte material, sinó també en l'aspecte moral, de respecte als demés, als nostres costums i a la nostra història.

Per ventura així aconseguiríem que la "parenta pobra" fos una mica manco pobra i un poc més ben mirada.

**Associació Premsa Forana
de Mallorca**

Editorial

***Dues passes endavant,
una endarrera.***

La Llei d'Espais Naturals (LEN) aprovada pel Parlament Balear la passada legislatura va posar fi a una etapa de la nostra història marcada per les batalles constants entre el moviment ecologista i algunes promotores urbanístiques per preservar o edificar alguns espais naturals que havien escapat del primer boom de la construcció. Sa Dragonera, Es Trenc, S'Albufera, Sa Canova, Capocorb o Mondragó són topònims que han quedat per recordar una lluita col·lectiva i desordenada, incapaç de frenar el desordre que imposava la lògica de les inversions, mancada d'unes Directrius d'Ordenació del Territori que harmonitzassin el creixement i la conservació del patrimoni comú.

La Llei d'Espais Naturals no

organitzava el territori de les Balears, no ens permetia saber QUE podiem fer i ON podiem fer-ho, però almanco delimitava els espais on NO podiem fer determinades construccions, almanco preservava una part substancial del nostre paisatge. No era la terra de Canaan, però era una passa endavant en la travessa del desert.

Ara, el Parlament Balear, a instàncies del grup PP-UM, ha iniciat els tràmits per modificar aquella llei. Els arguments de la majoria són ben vàlids: el text vigent de la LEN presenta unes equivocacions, uns errors que s'han de subsanar per no perjudicar interessos legítims. Seria necessari estar-hi d'acord si els diputats del PP-UM haguessin explicat, un per un, els errors que han detectat a la LEN i si justificassin cadascun dels retalls que proposen.

No ho han fet, i això ha obert la veda de les sospites. L'experiència ens fa veure interessos particularment inconfessables darrera cada quarterada usurpada a la natura, darrera cada paisatge furtat

a les generacions futures. Més quan el text presentat pel PP-UM és particularment impresentable, amb errors que delaten pressions i amb uns mapes indesxifrables que fan impossible el debat. En alguns casos, els retalls són tan grans que just els explica la demagògia o la venjança.

Si la LEN ha de reformar-se es necessari el consens. L'Ordenació del territori no pot ser moneda de canvi, no pot estar en mans de trànsfuges ni pot ser imposada per les majories. No podem malbaratar els mapes cada quatre anys en funció dels resultats electorals. La seguretat jurídica demana estabilitat.

Després de nou anys d'autonomia encara no tenim aprovades unes Directrius d'Ordenació del Territori previstes a la Llei. El present i el futur són plens d'incertesa. Terra i ciutadans cohabiten sense cap llei que els empari. Mai no sabem que passarà demà. La LEN va ésser una passa endavant. Ara no hauríem de tornar a Egipte,

PASTOR
**CONSTRUCCIONES
Y PREFABRICADOS
MARMOLES Y GRANITOS**

C/ Es Clavet, 10
07450 Sta. Margarita. Mallorca.
Tels. 52 31 31 - 52 38 38
Fax. 52 37 95

Programa de prevenció de drogues a Santa Margalida.

L'Ajuntament de Santa Margalida, conjuntament amb la Secció de Promoció de la Salut del Consell Insular de Mallorca, té previst dur a terme un projecte de prevenció de toxicomanies dins el Pla de Prevenció de drogues de Mallorca (P.P.D.M.) que aquesta Secció desenvolupa. El projecte és un compromís entre les línies generals del P.P.D.M. i la realitat local (prioritats de la comunitat, disponibilitat de persones i recursos, problema local de la droga,...).

Segons les dades disponibles, el risc de consum de drogues de l'adolescent ve determinat pel particular estil de vida de

l'individu. A aquest estil de vida hi influeixen les estructures familiars, la problemàtica adolescent i les pautes socials. L'estil de vida de cada persona pot fer més o menys probable que se li plantegin ofertes de drogues, i el tipus de resposta a aquest oferiment dependrà de factors psíquics i socials.

Qualsevol acció preventiva, entenent aquesta com l'actuació abans de que el problema sorgeixi, ha de tenir en compte aquests factors i les relacions que entre ells s'estableixen. Prevenir consistirà en actuacions que es desenvolupin dins i a partir del marc social habitual; no es tracta, per tant, d'accions aïllades que realitzen

uns especialistes sobre unes persones marginals que estan consumint drogues.

Els objectius generals que es planteja aquest programa preventiu són els següents:

- 1.- Disminuir el nombre de consumidors i les quantitats totals de consum de drogues.
- 2.- Retrasar les edats d'inici en el consum de drogues.
- 3.- Disminuir-ne l'ús problemàtic i/o minimitzar-ne les conseqüències.

Pel seu desenvolupament el programa necessita professionals i, sobretot, el que anomenam "mediadors informals" aquelles persones interessades pel tema i amb capacitat de movilització. Aquestes persones s'organitzen en comissions de feina (comissió escolar, comissió de medis de comunicació, comissió de temps lliure, etc.) que s'aniran constituint progressivament al municipi de Santa Margalida.

Globalment les activitats que s'aniran duent a terme són les següents:

- 1.- Sensibilització a tota la població sobre la necessitat de realitzar prevenció.
- 2.- Formació bàsica sobre prevenció de toxicomanies a diferents col·lectius i en col·laboració amb les seves estructures organitzatives.
- 3.- Elaboració i difusió de materials educatius i de recolzament a les activitats.

S'anirà informant de les distintes activitats que es duguin a terme al Municipi mitjançant la revista local.

PROPOSTA DE PROGRAMA DE FORMACIÓ DE LA POLICIA LOCAL

1.- CONCEPTES BÀSICS;

- Definició de droga, drogodependències, tolerància, efectes de les drogues, classificacions, dades epidemiològiques.
- Etiologia, factors determinants i mantenidors de la drogodependència.
- La policia i el benestar social. Necessitat de coordinació amb altres serveis.

2.- CARACTERÍSTIQUES DE LA PROBLEMÀTICA ALCOHÒLICA:

- Identificació de l'alcohol com a droga i de l'alcohòlic.

- Conseqüències individuals, familiars i socials.

- Problemàtica específica i actuació professional. Recursos.

3.- LA PROBLEMÀTICA ASSOCIADA AL CONSUM D'HEROÏNA:

- Característiques del consumidor d'heroïna.
- Conseqüències individuals, familiars i socials.

- Problemàtica específica (sobredosi, síndrome d'abstinència, etc.) i actuació possible. Recursos.

4.- ALTRES DROGUES D'ABÚS:

- Anàlisi de les característiques de les altres drogues i dels seus consumidors,

- Conseqüències que se'n poden derivar.
- Problemàtiques habituals i actuació possible.

5.- PROBLEMÀTICA ESPECÍFICA DELS INHALANTS:

- La població consumidora d'inhalants.
- Conseqüències de la inhalació.
- Anàlisi de les actuacions possibles.

6.- ACTITUD PREVENTIVA DAVANT LA PROBLEMÀTICA DE LA SIDA.

Aquest programa es realitzaria en 3-5 sessions de 2-3 hores repartides en dues o tres parts de 45 minuts seguides de discussió, amb suport gràfic i/o projeccions, segons el tema. 📄

Els Pensaments de l'Arbre Ferit.

El Pí de Son Tovell

Pensaments sensibles o un sensible pensant

Iugoslàvia és i no és, l'URSS ja no hi és però és. Quin dilema? El dilema és aquest: Iugoeslàvia és encara una unió de terres, una unió perquè lluiten tots units (encara que uns en contra dels altres); cap persona d'allà es sent iugoeslau: o bé es sent serbi, o be croata... L'URSS ja no hi és com estat, però les persones d'allà hi són com unitat econòmica-pobra. En aquest món ens assediem molts de dilemes, però tal vegada el dilema més important, i a la vegada el que menys ens fa pensar, és el de com arreglar un món ple de barreres artificials. Que no hi convivim tots en aquest món? Idò, Que feim per ajudar al veïnat que tal vegada més tard ens haurà d'ajudar a nosaltres? Res de res. Així som de beneïts: Volem fer una torre damunt una pedra (que és nostra) quan aquesta pedra està dipositada damunt un llac de fang que és el món. Crec que val més ajudar a que aquest llac de fanges converteixi en un jardí, que no fer un inestable torre que s'ens caurà dins el llac de la vergonya, el llac on la convivència s'ha enmerdada.

AHORA SÍ!!

**COMPRESU
MOUNTAIN-BIKE
EN UN
ESTABLECIMIENTO
ESPECIALIZADO**

**DESDE 3.000 Pts. al mes...
LA BICICLETA QUE USTED ELIJA!!**

**COMERCIAL
HNOS. ALOMAR**

C/. Juan Monjo March, 31
SANTA MARGALIDA
Tel. 52 33 33

SERVICIO OFICIAL FORD

C/. Miguel Ordinas. 35
Tel. Taller 52 33 77
Tel. Oficina 52 33 33
07450 St.^a Margalida

A la Vila Passen Coses...

En Voltacantons.

BANDA DE MÚSICA

-D'entre les coses que passen, el tema de la banda de música i de l'Escola Municipal de Música sens dubte mereix un lloc destacat ja que són moltes les activitats que s'engloben en aquesta parcel·la.

Com per exemple, el començament del curs a l'Escola Municipal de Música, ja instal·lada, i molt bé per, cert en el nou casal que es va inaugurar per les festes de la Beata.

Els professors que impartiran el curs són:

- .-Jordi Rosselló, (director)
- .-Magdalena Gual, (solfeig)
- .-Cati Picornell, (solfeig)
- .-María José Andujar, (armonia)
- .-Diana Miguel, (piano)
- .-Josep Roig Petit, (metall)
- .-Patrick Guillaume, (metall)
- .-Salvador Sentasmasses, (trompeta)
- .-Margalida Rosselló, (clarinet)
- .-José Sancho, (clarinet-saxo)
- .-Prudencio Martinez, (flauta)

Un bon floret de professors que esperam sabran treure molt de profit dels nostres al·lots i joves.

.-El dia 21, dissabte, per commemorar la festivitat de Santa Cecília, patrona dels músics, va tenir lloc un concert de la Banda de Música

de Santa Margalida, a l'església parroquial, amb un extens repertori que va agradar al públic que hi va assistir i que no va escatimar les

oficiada per Mn. Antoni Rubí i a la qual hi varen assistir les autoritats municipals i les famílies i amics dels guàrdies que quasi ompliren el tem-

mambelletes. Cal destacar l'actuació d'alguns joves solistes, concretament saxo i trompeta, que ho varen fer d'allò més bé, com la resta dels seus companys.

GUÀRDIA CIVIL

El dia 12 d'octubre, festa de la Mare de Déu del Pilar, la Guàrdia Civil de la Vila va celebrar solemnement la festa de la seva Patrona, amb una missa a la parròquia que va esser

ple. A continuació es va oferir un refresc de pinyol vermell en el pati del quarter, per on hi va desfilar una bona part del poble de Santa Margalida.

AJUNTAMENT

.-En la **Sessió plenària del dia 2 de setembre**, entre d'altres punts, destacava el número quatre: "Prendre acord, si procedeix, per a la devolució al centre de gestió Cadastral i Cooperació Tributària del Ministeri d'Hisenda de Balears, del padró de l'impost sobre bens immobles de naturalesa urbana, exercicis 1991 i 1992, i de l'impost sobre bens immobles de naturalesa rústica, exercici 1992, per haver-se infringit en la seva tramitació el que disposa la Llei 39/1988 de 28 de desembre".

Un punt molt debatut que va aclarir molt poques coses i que encara covetja i que va provocar intervencions de tots els grups polítics de l'ajuntament, amb acusacions,

rèpliques i contrarèpliques i la convocatòria, a proposta del batle, d'un referendun on el poble decidiria si es retirava o no la cobrança del padró.

Durant aquesta sessió el grup Socialista va abandonar el saló de sessions.

El referendun no va arribar a celebrar-se i els rebuts de la contribució es posaren a la cobrança, encara que molts de contribuents no hi estaven conformes i han fet les reclamacions pertinents.

El punt 5 de la mateixa sessió deia:

"Prendre acord, si procedeix, de sol·licitar al Centre de Gestió Cadastral i Cooperació Tributària del Ministeri d'Hisenda de les Balears la nova tramitació de la revisió cadastral dels valors dels bens immobles del nostre municipi, en base al que disposa la Llei 39/1988 de 28 de desembre i especialment el que assenyalen els articles 66.2 i 70.5."

L'acordes va aprovar amb tres vots a favor, tres en contra i cap abstenció.

„Sessió Plenària del dia 24 de setembre.

En aquesta sessió s'aprova, per unanimitat, a proposta de la batlia, la integració del municipi en el Consorci d'Informàtica Local,

El punt 4 tractava de

l'aprovació del conveni de la Biblioteca amb el Consell Insular de Mallorca.

Aquest punt també es va aprovar per unanimitat, prèvia la intervenció del Sr. Monjo que fa referència al fet de que si s'hagués adequat la inversió del 0'25% de la

massa presupostària, tendriem un millor fons bibliotecari; i va sol·licitar l'inici i ampliació de les instal·lacions de la Biblioteca.

També per unanimitat s'aprovà la proposta de conveni amb l'Insalud sobre centres sanitaris de Santa Margalida i Can Picafort.

En els precis i preguntes el sr.

Monjo demana quan es reunirà la comissió de Normalització Lingüística. La resposta és que es reunirà quan els membres ho desitgin.

.-A la comissió de Govern en **sessió ordinària de data 25 de setembre**, hi va haver una proposta prou interessant: "Sol·licitud al Consell Insular de Mallorca d'inclusió de l'Ordenació de l'Arxiu Municipal". S'acorda per unanimitat.

.- A la **secció extraordinària del dia 13 d'octubre** s'aprova, també per unanimitat, una proposta de la batlia de "Suprimir y derogar, amb efectes de l'1 de gener del 1993, les Ordenances fiscals reguladores dels següents tributs: "Terrazas, miradores balcones, toldos y otras instalaciones voladizas sobre la via pública o sobresalgan la linea de fachada".

Altres propostes que també es varen aprovar:

.-Modificació del tipus de gravamen de l'impost sobre ben immobles de naturalesa URBANA i fixació en el percentatge del 0'45% a partir del proper 1 de gener del 1993.

.-Proposta adquisició de terrenys per el MEC, per a la construcció d'un Institut

d'Ensenyança Secundària Complet per un import de 13.000.000 de pessetes i cessió dels esmentats terrenys. A més també es cediran que són propietat de l'Ajuntament.

.-Cessió d'una porció de terreny a GESA per a instal·lació de E.T. (estació transformadora) al Camí de'n Pastora.

-S'aprova també la venda per part de l'ajuntament de 15 solars de propietat municipal a Son Serra.

-Queda rebutjada la petició de revisió cadastral per a 1994.

- En la **Sessió plenària extraordinària del dia 28 d'octubre.**

-S'acorda la modificació de crèdits dintre dels pressuposts municipals del 1992.

Sol.licitud de cooperació tècnica al Consell Insular de Mallorca per a l'ordenació de l'Arxiu Municipal.

S'elegeixen com a festes locals per a 1993:

El 20 de Juliol, Santa Margalida.

el 6 de Setembre, dilluns de la Beata.

-A la comissió de Govern, en **sessió extraordinària de data 29 d'octubre** es va acordar entre d'altres coses:

Adjudicació definitiva per contractació directa de les obres de: "Instal.lacions Esportives 1a i 2a fase a Son Serra.

Sol.licitud de contenidors i papereres al Consell Insular de Mallorca.

ASSAMBLEA DE L'APA

El dia 23 d'octubre es va celebrar assemblea de l'APA del Col.legi Públic, quedant constituïda la nova junta directiva que queda de la següent manera:

-Sebastià Fornés Planas		
-Cristòfol QuetglasTous		
-Mateu Ferrer Gayà		
-Guillem Mayol Alomar		
-Antoni Frontera Galmés		
-Antoni Bibiloni Roig		
-Bernat Rosselló Reus		
-Jaume Cladera Rosselló		
-Antoni Oliver Auba (de novaelecció)		
-Joana Gayà Ribas	"	"
-Joana Tauler Miralles	"	"
-Pere Galmés Llull	"	"
-Pere Perelló Servera	"	"

I per la Vila encara passaren més coses, algunes de les quals les contem en altres llocs d'aquesta revista.

Este mes le sobrevaloramos su coche en

200.000^{ptas.}
+
al adquirir cualquier modelo de la gama de
turismos FIAT (Panda, Uno, Tipo, Tempra, Croma,...)

Panda 1000-CL ... 744.000 Pts. Panda 4x4 ... 1.022.499 Pts

Uno 45 ... 908.537 Pts. Uno 70 SX I.E. ... 1.267.700 Pts
 Uno 60-S ... 1.050.000 Pts. Uno Turbo Diesel ... 1.364.000 Pts

Tipo 1.4 Estérel ... 1.350.000 Pts. Tipo 1.6 SX ... 1.819.000 Pts.
 Tipo 1.4 Super ... 1.476.000 Pts. Tipo 2.0 Diesel ... 1.668.000 Pts.

Tempra 1.4 ... 1.473.600 Pts. Tempra 1.6 SX ... 1.782.000 Pts.
 Tempra 1.4 SX ... 1.618.000 Pts. Tempra 1.8 SX ... 1.962.000 Pts

PRECIO LLAVE EN MANO IVA, transporte, matriculación, planas de matrícula, impuestos municipales y gastos de gestión. Asesorado en carretera 24 horas. Seguro: sólo 1 año GRATIS y todos los servicios de Fiat P.A. LOS SERVICIOS. Los precios Fiat incluyen todos nuestros extras. (Promociones ya incluidas)

AUTOS MOREY. ROSSELLO.

SERVICIO

FIAT

SANTA MARGALIDA
 C/. Industria, n.º 1 - Tel. 52 36 70

Rum-rums, Notícies i xafarderies.

Per: La guarda de Xafarders

aquest estiu i la primavera de l'hivern han estat ben magres per a tot, tant pel turisme com per a l'agricultura. si per **Can Picafort** la cosa ha dit malament, per **foravila** també es estat ben salat: els porcells valen ben bé el mateix que fa vint anys, els menys que no pugen, els quatre bous que queden els lleven, les ametlles que no valen res (i aDéu gràcies per la subvenció) i per acabar de donar-li fi, una sequedat que sembla talment que siguem a l'estiu. Només mancaria que l'any que ve la cosa encara anàs pitjor perquè **els pagesos** acabassin de plegar. I és que els pagesos tenen "més moral que l'Alcoyano".

El nostre municipi, després de provar-ho de molts de vents i durant molt de temps, a la fi serà el primer en qualque cosa. És ben ver que tenim el record de tot l'Estat Espanyol de mocions de censura i de canvis de batle per legislatura, però això si, empatats amb Maria, i és que els mariandos també quan s'hi posen són bons ferm.

Ara però tendrem l'oportunitat de ser els primers, si s'aprova al parlament la modificació de la **Llei d'Espais Naturals**, i si també ho aprova el nostre ajuntament en sessió plenària, tendrem el dubtós privilegi de ser el primer municipi de Mallorca de tota la nació i de tot l'Estat Espanyol que tindrà urbanitzada tota la seva vorera de mar. Si es fa el camp de golf o s'urbanitza **Son Real** mirau si ho serem famosos: es destruirà l'espai protegit més gran de Mallorca, ens donaran el premi "Ciment" per ser els qui més han

destrossat el territori, sortirem als llibres com exemple del que no s'ha de fer i mira per on per ventura mos etzibaran al llibre "Guiness" aquest dels records, però a l'apartat de "Grandes desgracias y desastres de la humanidad" Ja nedam, va dir aquell homo de la Vila quan l'extremunciaven.

Quina terra deixarem als futurs vileros, picaforters o serrins? Una terra com **Son Real** que diuen els experts que és digna de ser nomenada Parc Nacional, o un caramull de ciment o de clots de jugar a golf arran de la vorera de mar, a una terra a on ja no s'hi podrà sembrar perquè l'aigua i la terra seran salades?

La decisió, com sempre, és dels **politics**. uns politics que haurien de ser conscients de la transcendència que poden tenir les seves decisions. Com que de totes maneres faran el seu cap envant esperem que almanco li ho facin amb el seu dret seny i mirin pel bé de la seva terra i de la seva gent.

Ara va de **música**. Si bé tenim a la Vila una banda de les millors de Mallorca, convé que també teguem una mica d'esment a d'altres agrupacions. I és que fa empegueir que s'hagi deixat morir la **Banda de Cornetes** que datava d'abans de la República o, que l'**agrupació folklòrica "Aires Vileros"** estigui per fer el darrer pantaix per manca de suport, tant per part de les nostres institucions com dels margalidans en general. Abans que la cosa refredi i estigui feta i refeta, convendria que almanco des de les institucions que són

les que hi poden fer més es donassin totes les passes que pertocàs per tal de trobar-hi un remei.

I ara va de **museu**, d'un museu que sembla que ja no tendrem. A qui se li pot passar pel cap que amb tres milions de pessetes es pot fer o començar un museu? si sha de fer un museu o museus a la Vila o al terme, els nostres politics, sobretot els qui comanden, haurien de ser conscients de que això val doblers. Uns doblers que no són perduts perquè a més de la importància que pot tenir un museu per a la nostra vida cultural es convertiria en un atractiu i un aliciet turístic del nostre municipi. Res idò, abans d'oblidar-nos i dir adéu, és segur que per molt de temps al nostre esperat museu, aquesta guarda de xafarders ha mirat d'engirgolar una glosa:

*Un homo primer s'ageu
i llavors dorm i somia,
a la Vila no hi ha museu,
no n'hi ha ni n'hi havia
i ara que mos reixia
el mos maten s'altre dia
amb tres milions de trofeu.*

I per acabar parlarem d'una cosa que va bé: el **"Margaritense"** (Aveiam qua li posaran el nom en Mallorquí) va al cap davant de la classificació en la categoria de Primera Regional. A veure si la cosa no va com la del museu i té una durada llarga i així poder revivre els bons moments del nostre futbol local.

Gent Major

aprofitant els dies de la tardor, pels voltants de les Verges i Tots Sants, la "Llar dels Ancians" de la Vila que inclou les dues Associacions de la Tercera Edat, va organitzar en el seu local de la Plaça una banyolada ben vitenca, a la qual hi va acudir la majoria de la gent gran de la Vila.

Aniversari

El dia 25 d'Octubre, diumenge, amb molt bon temps i

molta d'animació, l'associació de "Pensionistes i Jubilats, Santa Margalida" va celebrar el seu novè Aniversari, primerament amb una missa que va oficiar Mn. Antoni Rubí i a la qual hi va assistir, en representació del President de la Comunitat Autònoma, el Conseller Francesc Gilet, l'acompanyaren la directora d'Acció Social del Consell Insular i l'ajuntament de santa Margalida.

Més tard, al restaurant

"S'Alqueria" hi va haver un dinar per els associats i nombrosos convidats, al qual hi va assistir el President del Consell Insular, Joan Verger, acompanyat de la seva esposa i del batle de Santa Margalida, el Sr Verger i el batle varen dirigir unes paraules als assistents. La festa va acabar amb un ball ben animat

Enhorabona!

Redacció

Excursió a Segovia de l'associació Homenajes

FERRETERIA & DROGUERIA

PLAÇA S'ABEURADOR, 10
TEL. FAX 52 34 75
SANTA MARGALIDA

ISABEL GARAU, 27-B
TEL. 85 05 24
CA'N PICAFORT

Coneguem un poc més el nostre "Fill il.lustre", Joan Mascaró i Fornés

No fa gaire temps, l'altre dia, com solem dir els pagesos, va caure en les meves mans un llibre de Josep Massot i Muntaner titulat "Els escriptors i la guerra civil a les Illes Balears". Em va cridar l'atenció veure com en el capítol VII, complet, tractava del nostre més novell fill il.lustre, Joan Mascaró i Fornés.

Em va paréixer meravellós tenir una nova font d'informació d'aquest margalidà, gosaria a dir, desconegut pels propis margalidans, per tant vaig considerar oportú donar-lo a conèixer una mica més, aprofitant aquesta publicació.

Si cal dir la veritat, tampoc som un gran coneixedor seu, puc dir que en vaig tenir les primeres notícies seves allà per l'any 1981, degut a la meua feina a l'ajuntament, des d'on es varen tenir contactes amb ell, fins i tot es va desplaçar una comissió del consistori margalidà a la seva residència de Comberton-Cambridge (Anglaterra). A partir d'aquí he procurat fer un seguiment, més o manco d'aficionat, de la personalitat de Joan Mascaró.

Gràcies a la publicació que es va dur a terme amb motiu de la seva proclamació com a fill il.lustre de Santa Margarida, l'any 1985, obra de Joan Maimó i Vadell, poguérem

conèixer un poc la seva vida i la seva obra. La Universitat de les Illes Balears li atorgà el grau de "Doctor Honoris Causa", es va donar el seu nom a la Biblioteca pública de la Vila, així com a un dels carrers del nostre terme, és a dir, jo crec que se li ha donat el reconeixement públic als mereixements humans, intel·lectuals i literaris, però també crec que els margalidans coneixem molt poc la vida i molt menys l'obra de Joan Mascaró.

Jo demanaria que per part del qui li pertoqui, es prenguéss consciència d'aquesta tasca, a fi d'enaltir la memòria de Joan Mascaró i donar-lo a conèixer així com es mereix.

Com ja va fer en Rafel Bordoy, l'any passat en aquesta mateixa revista, jo també he volgut posar el meu granet, traslladant unes paraules de Joan Mascaró desitjant, des de la BBC de Londres, el 3 de gener del 1949, desitjant un bon any nou als seus compatriotes mallorquins. Paraules que em semblen escaients ara que les festes de Nadal i d'Any Nou són a prop.

"Crec que és urgent que l'amor de les nostres lletres augmenti en el nostre poble. Els amics de Mallorca que senten el valor de la llengua nostra i de les lletres que són vida nostra, i per tant de la vida universal, no podrien formar petits grups gairebé familiars per ajudar a tans de germans nostres que no saben llegir i escriure? Vull dir, que no saben llegir un poema nostre, i no saben escriure una carta en la nostra parla. Ramon Llull volia convertir els moros. No voldrem nosaltres convertir els cristians a la nostra cultura? Petits grups íntims, familiars, però tots il·luminats per un ideal d'amor a la cultura bella, la nostra i la dels altres. Tot art com més íntim és més gran i com més gran és més universal"

Gabriel Fuster i Ribot

Un costum passat de moda

Darrerament hem pogut comprovar que ha surgit una polèmica entorn a un fet concret i repetitiu, el de tocar l'Himne Nacional de l'Estat Espanyol durant l'ofici solemne, tant a les festes de santa Margarida com de Can Picafort.

Doncs bé, cal saber que això és un acte que es feia en temps de l'època franquista i més concretament les misses militars.

L'himne es tocava per rendir honors a les banderes, cosa que militarment pot esser ben vist, però a unes festes de caire folklòric o religiós no té el perquè de ser-hi.

Jo, des d'aquest escrit, demanaria al senyor Batle que com a President de la banda Municipal de Música, sol·licitàs de la Junta Directiva que, per solucionar possibles malentesos i no es pugui sentir ningú discriminat, que no es tornin a tocar el dit himne, dins d'un acte religiós, mentres no sigui militar,

Guillem Àngel Crespi i Alemany

Cada número una glosa

El Cadastre

*Ha resultat espinós
tot s'assumeix des del cadastre,
més bé diria, un desastre
per a nosaltres pagadors.
A l'infern de dos en dos
als culpables posaria.
Resoldre el tema volia
es batle amb votacions,
senyor Batle, bons collons!
Així ningú pagaria.*

*Es Glosador des Pou
d'Hero*

Nadal: Goig i Exigència

malgrat no esser costós proclamar una lletania de lamentables realitats que han eclipsat per a molts l'autèntica llum nadalenca de Jesús i han lograt que sia el carnaval de la menjua i del dvertiment dificultant la rememoració del naixement de Salvador.

És veritat que les desviacions són tan antigues com els homes, però també és cert que la humanitat està destinada a realitzar-se adequadament i a compartir, amb Déu i amb els demés, el que som i el que tenim, amb tò nadalenc amb el mateix estil de Francesc d'Assís que intentava substituir els egoismes per l'amor a Jesús i a totes les criatures,

Per això, des dels pastors de Betlem fins aleshores, per tots els indrets del món, Jesús ha trobat cors oberts de bat a bat per encarnar-hi els seu amor i transcendir-lo als altres.

Nadal és una ocaació per en-contrar-se amb Jesús i am els demés, per compartir goigs i egoismes, problemes i projectes, obrir camins d'amor i de comunicació joiosa i solidària entre totes les persones.

Intentem que no manquin ni la porcella ni el torró, però, sobretot, la

PAU i el BENESTAR arreu del món, mentre escoltam les entranyables cançons nadalenques.

BON NADAL I PROFITÓS ANY NOU PER A TOTS

Mateu Amorós, Rector.

picsa

PRODUCTOS
INDUSTRIAS
CARBÓNICAS, S.A.

Distribuidor Oficial de:

AGUA FONT DEL PI

Distribuidor Exclusivo de:

VINO ANTAÑO (TETRA-BRIK) - VINO PUENTE VIEJO

VINO DON AXEL

Especialidades en:

NARANJA - LIMÓN - PIÑA - COLA - GASEOSA

Ctra. de Muro, s/n.- 07420 - SA POBLA (MALLORCA) - Tels. (971) 54 03 44 / 54 23 85 - Fax. 54 20 16

Un pintor de la Vila, Josep Rosselló Ferrer, exposa a Palma.

La segona quinzena de setembre va exposar la seva obra a la galeria "Horrach Moyà" de Palma, el pintor margalidà, Josep Rosselló Ferrer, la mostra, composta de paisatges i marines, va assolir un notable èxit, tant de públic com de vendes, cosa que no ens ha d'extranyar, donada la qualitat del pintor que, al nostre parer, ha superat en escriure la de l'exposició que va mostrar l'any passat a la mateixa galeria,

A Josep Rosselló li volguérem fer un parell de preguntes a les quals va respondre amablement.

- Josep, per a quan podem veure una exposició teva a Santa Margalida?

- Vull exposar la meua obra a la nostra Vila i vull fer-ho simplement perquè és el meu poble, de cap manera per un sentit comercial, sols vull mostrar els meus quadres perquè els amics margalidans coneixin aquesta faceta meua. Sí, vull exposar a Santa

Margalida però quan trobi un lloc que sigui escaient, perquè vull mostrar les meves pintures en un marc que sigui adequat, ja que, ara per ara, crec que a la Vila no hi ha una sala d'exposicions que sigui digna.

- Sabem que la gent de la nostra Vila no fa massa cas dels margalidans que destaquen en qualche activitat de la vida, ja sigui en el camp intel·lectual, artístic, o de qualsevol ordre, i s'ens fa costa amunt reconèixer la vàlua dels nostres paisans. Però, no creus que també molts de margalidans que triunfen, "passen" un poc del seu poble?

- No és aquest el meu cas pel que fa a la segona part de la pregunta, no tenc cap queixa del meu poble, encara que sols uns pocs amics s'han interessat per la meua obra, però, puc assegurar-te que, ara fa més o manco un any, me vaig emocionar de bon de veres quan vaig veure que aquesta revista vostra havia dedicat mitja pàgina a comentar l'exposició que vaig fer l'any passat aquí a Palma. I res no me feria més content que els meus èxits, grans o petits, tenguessin un reflex a la Vila.

A veure idò quan podem contemplar l'obra dels artistes margalidans a una sala d'exposicions adequada a la nostra Vila.

R.

HONDA®

MAQUINARIA Y MOTONAUTICA

Demostración sin compromiso - Servicio post venta garantizado
La más amplia gama del mercado

JUAN SEGUI

C/ Miguel Ordinas, 26 - Tel. 52 32 21 - STA. MARGALIDA
C/ Colón, 42 - CA'N PICAFORT

Temps d'Església

DOMUND'92.- "Viure és ajudar a viure. Ser feliços és fer feliços als altres".

La jornada de les Missions ens convidà, com cada any, el passat 18 d'Octubre, a considerar la terrible realitat de que més de 3.000 milions de persones no coneixen a Crist. Davant aquest fet, tota la cristiandat té el dret i el deure d'anunciar el missatge cristià.

Un grup de joves catequistes fèren de portaveus d'un manifest elaborat íntegrament per ells. El manifest es llegí a totes les misses del dissabte 17 i del diumenge 18 d'octubre. D'aquesta manera deixaren sentir la seva veu en favor d'aquells que no es poden fer sentir.

Dos resultats foren els obtinguts: Per una part la satisfacció dels animadors i col·laboradors en la forma de celebrar la diada que féu que ens sentíssim més responsables i agafàssim una major consciència del problema que afecta a tanta i tanta gent.

I per altra banda l'aportació econòmica que fou de 146.000 pessetes. Quantitat no massa considerable però prou significativa en relació a la nostra comunitat.

Unint els nostres esforços i procurant aportar cadascú el que pugui, aconseguirem una millor resposta a les necessitats del món.

CATEQUESI.- "Educau els nins i no serà necessari castigar els homes"

La catequesi és una iniciació cristiana integral, oberta a totes les esferes de la vida cristiana:

.-Al coneixement de Crist.

.-A la vida evangèlica.

.-A l'oració i la litúrgia.

.-Al compromís

a) Un cop començat el curs pastoral, també la catequesi parroquial ha tornat a obrir les seves portes per tal d'intentar que els objectius abans enumerats es facin presents en els infants, futur de la nostra comunitat.

Actualment la catequesi es fa els divendres a les 5 a Ca les Monges. Hi ha un grup de vuit catequistes que han posat tot l'esforç i tota la il·lusió en uns 40-50 al·lots que venen amb ganes de participar. El treball d'aquests joves donarà fruit si els pares procuren ajudar al creixement cristià de l'al·lot.

b) La Dòcessi de Mallorca organitzà el dissabte 24 d'octubre el I Congrés de Catequesi de Catalunya i le Illes Balears al qual hi assistiren catequistes de tots els pobles i parròquies de l'illa. També quatre dels catequistes de la Vila hi participaren. El Congrés intenta veure la problemàtica de la Catequesi i dels catequistes d'avui.

CONVIDADA.- "Vosaltres joves sou els qui direu NO al suïcidi de la Humanitat"

Sí, convidada a tot aquell jove cristià per tal de formar un grupet de joves conscients en la veritat i l'amor de Jesús, per crear amiatat i participació en tot el que pugui influir a millorar la societat.

Ara per ara som pocs, sis concretament, però el que menys importa és el número ja que "Els pots

com més buits més renou fan", però si que estaria bé que l'incrementàssim un poc més. Ens reunim tots els dissabtes al vespre a un local de la Rectoria, Per a més informació acudiu a Miquel Rosselló Salvà.

Grup Parroquial

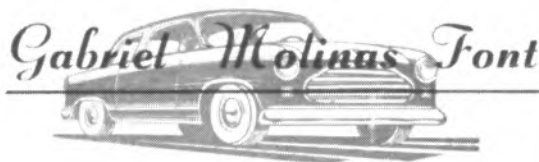
BAR CA'S SIGALÓ

Guillermo Femenías

C. M. Ordinas, 4 - Tel. 52 34 33 - Sta. Margalida

CHAPISTERIA Y PINTURA

Miguel Ordinas, s/n.
Tel. 52 34 37

07450 SANTA MARGARITA
(Mallorca)

Margalidans

Rafel Bordoy entrevista a:

Baltasar March Santandreu

Baltasar March Santandreu (en Baltasar Verga) ha vist i ha viscut moltes coses des de la talaia dels seus vuitanta anys, però encara conserva una bona part de l'energia i de l'empenta que li va donar la força quan era jove i que feren d'ell un homo emprendedor i de lluita.

Me resultava difícil preguntar-li a l'amo en Baltasar sobre un tema concret o fer-li una pregunta determinada, així que vaig optar per demanar-li que em parlàs d'allò que ell volgués i que contàs per a la nostra revista una part de les seves vivències, fent-li només adesiara alguna pregunta per tal de centrar l'entrevista, a la qual es va prestar ben gustós.

.-Quina classe de vida es feia a la Vila i quina feieu vós quan ereu jove, pels anys de la guerra i de la postguerra?

.-Vaig fer el servici en temps de la guerra, era soldat de quota i em dugueren, com a altres de la Vila, a Inca per formar part d'una companyia que li deien "La Volante" i que tenia per missió acudir a qualsevol lloc a on hi hagués problemes; per això quan el Capità Bayo i les seves forces desembarcaren a Manacor ens dugueren de cap allà i d'allà cap a Son Carrió. Apenes arribats ens trobarem dins una tanca envoltada d'enemics, per la dreta i per l'esquerra i pel front, i d'allà varem sortir com poguerem, uns poguerem sortir i altres s'hi quedaren per a sempre.

.-Va morir qualcú de la Vila?

.-No en va morir cap però en Francesc Pascual (en Xisco de sa Teulada) el varen ferir, va rebre l'impacte de tres bales, també era allà en Toni Fornés, (en Toni Manento) que era cabo i jo anava al seu costat i també el se'n dugueren ferit; els altres sortírem com poguerem i partírem cap a Son Carrió.

.-I aquí, a la Vila, com era la vida?

A la Vila passava com a la resta de pobles de Mallorca en que la gent de "Falange" es va fer càrrec del comandament del poble, encara que el Moviment va esser una rebel·lió militar i no falangista, però les coses eren així i tammateix aquella gent li va fer un bon servici al General Franco mantenint els pobles sota el seu control.

.-Es varen fer aquí molts de desastres?

.-No massa, passaren algunes coses però no massa ni massa greus i no hi va haver morts. Es feren algunes grosseries que s'haurien d'haver evitat, però en quan t a morts sols va morir un

homo i pens que la seva mort va obeir més a causes comercials que a causes polítiques, A la Vila va venir un capità i quan va arribar l'amo En Bernat de sa Boleda i l'amo En Tià Verga, que era monpare, el varen advertir que anàs viu amb això de matar gent, perquè ell se'n aniria del poble i els altres havien de quedar, pareix que les raons el varen convèncer i no hi va haver morts.

Ja a la postguerra va passar un cas curiós: a la Vila es va armar un negoci brut, per gent de "Falange", i que posaren aquí una espècie de quarter general on s'enmagatzemaven els cupos que arribaven de ferro i d'amoniac, pagat a preu de taxa però que es venia a preu "d'estraperlo"; concretament s'amoniac que s'havia de

vendre a 2'25 es cobrava a 10 pessetes. En aquest cas vaig sortir en defensa de la gent que n'era perjudicada a pesar de saber que corria un gran risc. Vaig cercar signatures entre la gent del poble i les vaig presentar a Palma al Governador i a la mateixa gent de "Falange", denunciant el fet. Aquella gent va pensar que allò de les signatures era un compost i vengueren a la Vila a prendre declaració a la gent que havia donat el seu nom; es presentaren a declarar més de cent

**"... Santa Margalida, en el seu
caracter, no ha canviat
massa..."**

persones, ningú no va fer anques enrera. Després d'això varen organitzar una votació, cosa grossa en aquell temps, per tal de conservar el sindicat i les varen perdre. Poc temps després m'encarregaren del Sindicat i mon pare va entrar de batle.

-Quan va entrar de batle el vostre pare, l'amo en Sebastià Verga?

- Era l'any 1947 i va entrar el dissabte de Santa Margarida, així que l'anterior ajuntament va enramellar la plaça i nosaltres ferem la festa. El batle anterior er a Jaume Torres, (en Jaume Saco).

-Tenc entès que tant el vostre pare quan era batle com vós tengueru qualque cosa que veure amb les carrosses de la Beata.

-Si que és ver, el Vicari Ramis que era un homo de bones idees, va proposar al batle de fer per a la processó de la Beata una carrossa enllumenada, cosa que no s'havia fet mai abans, posaren mans a la feina i encomanaren l'instal.lació elèctrica a dos electricistes que es trobaren amb la dificultat de que havent de fer feina amb bateries -en aquell temps la carrossa anava estirada per mules- quan les bateries s'esgotaven es quedava la carrossa sense llum. Mon pare em va explicar el problema i a mi que això de la mecànica i l'electricitat ha estat sempre del meu gust, vaig

idear un sistema de vàries bateries, calculant el seu consum, i quan unes s'esgotaven immediatament, amb un sistema d'interruptors es connectava un altre grup i així varem resoldre el problema, anys més tard fent les carrosses damunt tractors o camions aquest problema ja no existia.

-Ja que hem arribat al tema de la mecànica, és ben sabut que aquí, a Santa Margarida, vareu fabricar una motocicleta que portava com a marca les vostres inicials, "BMS", com va ésser això?

-Si, efectivament, vaig fabricar un motor per a una motocicleta. Fer un motor no resulta massa dificultós el que és més difícil és fer-lo competitiu i quan dic competitiu ens

"...Vaig arribar a fabricar unes 10 motocicletes. El taller el tenia a la Plaça ..."

referiem en aquell temps a velocitat i aquella motocicleta va poder competir, fins i tot amb ventatge, amb les marques espanyoles d'aquells dies i també amb algunes d'extrangeres. Vaig arribar a fabricar unes 10 màquines en el taller que tenia a la plaça de la Vila.

-I aquestes màquines es varen vendre?

-Si i ben aviat, aleshores la vaig vendre a 25.000 pessetes, el mateix preu que la "Derbi 250" es vengueren per Mallorca i fins i tot per Ciudad Real n'hi havia una. Vaig haver de deixar de fabricar-les perquè necessitava una sèrie d'aparells de precisió per tal de poder abaratir els costos i tot això, a més del meu esforç, suposava disposar d'un capital que jo no tenia i que els bankers als que vaig acudir no em volgueren fer costat, així que cansat de lluitar i pensant amb la família vaig abandonar a pesar de la confiança que tenia amb la motocicleta, fins el punt que estava disposat a enfrontar-la amb qualsevol marca, i no sols en les converses de cafè sinó damunt les carreteres bastant dolentes d'aquell temps.

Després vaig ésser el representant a Mallorca d'un cotxe de fabricació espanyola que portava la marca "EUCORT" i que era un molt bon cotxe. Amb un d'aquests cotxes varem fer una pujada a Lluç amb en Jaume des Forn de Can Guixa d'Inca, casualment el mateix dia que es varen casar l'amo en Rafel Payeres i Madò Agustina de Can Salvador des Forn. A rel d'aquesta pujada va sortir un desafiament d'una pujada a Lluç en

competició amb altres cotxes, però la casa que fabricava "Eucort" es va donar en quebra i va deixar de fabricar, va ser una llàstima perquè era un bon cotxe.

-Vós heu estat un homo agosarat?

-Jo he fet motes coses, després vaig vendre solars i en aquells dies els donava a pagar en cinc anys, cosa que no feia ningú. Puc dir també que fa quaranta anys soldava alumini amb un "soplete" i dubt que hi hagi cap ferrer per la Vila i els seus voltants que ho fassin ni encara avui. Amb aquesta i altres coses anava un poc davant del meu temps. Però pens que cadescú ha de seguir el seu camí i ha de fer allò que li agrada.

.-Trobau que la Vila ha canviat molt?

.-Santa Margalida en el caracter no ha canviat massa, sempre ha estat el que en deim un poble "pesseter" quan jo era jove tothom marxava amb els seus doblers. Si ha canviat d'aspecte, ja mon pare essent batle va millorar entre d'altres coses el cementeri, per allà hi pasturaven cabres i ara és un dels més hermosos de Mallorca. Però em dóna la impressió que Santa Margalida en certs aspectes és un poble estancat. Pens que la gent que ocupa càrrecs polítics per fer anar un poble envant han de tenir dues coses: preparació i pensar més amb el poble que amb ells mateixos, amb una paraula, que pensin que l'ajuntament és del poble i no una herència particular.

.-Pareix esser que Santa Margalida és un poble que no ha conservat quasi res del que tenia en quant a edificis i coses així, és això una cosa que ve de vell?

.-Si sempre hem anat més de tombar coses que no de conservar-les i vertaderament algunes coses es podrien haver conservat, pobles veïns com Muro, Artà, Alcúdia o Pollença; han sabut conservar més coses que no per aquí.

.-Segurament tendrieu moltes anècdotes que contar, podrieu contar-ne alguna?

.-Per exemple el que va passar un any que hi va haver un grup de per Maria de la Salut que es proposaren de fer carreres de cavalls a Montblanc i tenien pensat després de les carreres venir a desfilar amb els cavalls per dins la

Vila l'horabaixa del dia de la Beata. L'amo en Tià Verga, el batle, els va fer arribar la notícia de que si venien serien ben rebuts i que hi hauria preparat un hostel pels cavalls i un calboç per dormir-hi els cavallers. Es coneix que s'ho pensaren millor i no vengueren. Pocs dies després el dia de la Mare de Déu de setembre, patrona de Maria, es va fer a la Vila un ball a la plaça amb les dues millors orquestrines de Mallorca i de franc per a tots els qui hi volguessin venir, t'assegur que la vervena de Maria no va esser massa llúida.

.-L'amo en Baltasar sens dubte ens podria contar moltes més coses que farien aquesta entrevista massa extensa, perquè ell és un homo que ha conegut moltes persones, que s'ha trobat en moltes situacions i que no li acabariem les ganes de contar-les.

Per acabar em va dir que quan treballava traguinant marès tractava amb un homo, l'amo en Toni Saco que tenia una talladora de marès i durant el temps que tractaren junts que foren molts d'anys sempre es dugueren bé, i el secret, segons l'amo en Baltasar, era senzill: "Perquè ell apuntava 100 peces i jo sense veure el seu paper també apuntava 100, si cadascun hagues apuntat segons les seves conveniències les relacions no haurien estat tan bones" Sens dubte aquestes paraules finals poden resumir tota una filosofia, tota una norma de conducta que no maldiu per tancar aquesta entrevista.

VIAJES **acromar** TOURS S.A.

GAT 805

**TARIFAS
MINI**

40% descuento

**un grupo
de profesionales
a su servicio**

Reserva de:

BILLETES DE BARCO
PASAJES AVION
HOTELES
APARTAMENTOS
EXCURSIONES

VIAJES ORGANIZADOS
VIAJES 3ª EDAD
CRUCEROS
VUELOS CHARTER
EUROPA EN AUTOCAR

Descuentos a:

RESIDENTES
FAMILIA NUMEROSA
3ª EDAD
GRUPOS
MENORES

Agencia Oficial para la venta de billetes:

acromar

su agencia de viajes

Paseo Colon, 112 - B - Tels. 85 00 26 - 85 00 65
07458 - CA'N PICAFORT (Mallorca)

El nostre homenatge a Josep Maria Llompart

Josep Maria Llompart de la Penya, poeta, assagista, crític literari... es fa mereixedor del nostre reconeixement per la seva trajectòria literària i per la defensa que n'ha fet sempre de la nostra llengua, la nostra cultura i la nostra identitat.

Qui més qui manco ha retut en diverses ocasions homenatge a Josep M. Llompart, al qual se'l considera el patriarca de les lletres mallorquines, fa poc temps va esser la Universitat de les Illes Balears, després l'Obra Cultural Balear, amb la petició del Nobel per al poeta. Al dit homenatge s'hi afegiren nombroses entitats, institucions, associacions, entre les quals hi figura l'Associació de la Premsa Forana. Avui la revista "Santa Margarida" vol expressar la seva admiració en vers la persona i l'obra de Llompart, amb la publicació d'alguns dels seus poemes, com un modest homenatge de part de la nostra revista.

"S'estimaren; saberen..."

Se querían, sabedlo.
VICENTE ALEXANDRE

S'estimaren; saberen
la urgència del sexe, com les venes
poden en un moment omplir-se d'aigua
salobre, del sol d'estiu, de peixos
saltadors.

S'amagaven
per la nit del pinar o per les tèbies
raconades de l'ombra.
Sentien, lassos,
la remor de l'oratge o el llunyanissim
brogit de la ciutat.
En desvetllar-se l'endemà ella creia
que a l'alcova hi havia olor de roses,
i ell pensava el primer vers d'un poema
que mai no arribà a escriure.
Les noces foren de pinyol vermell.

Tenen un fill notari a la península
i una filla amb promès.
Són gent d'allò que en diuen respectable.

Tornen a casa cap al tard, lentíssims,
assaborint cansadament la tarda.
Amb una punta de frisança, els ulls
sel's perden qualche pic entre les branques
dels arbres del carrer, com si sotgessin
un reste de verdor o de carícia.
Miren els anys, el cel, les hores seques,
el rellotge i la pols. Caminen. Callen.
De "Poemes de Mondragó" (1961)

Província

Acordions somiquen a les branques.
El sollellet d'hivern per les bastides.
Passes flonges al parc. Una oronella
travessa ensopiments de noies blaves
i febrers temorencs. Xarols i blondes
sota núvols parats. Gelat d'ametlla.
Marcides margarides. Breviaris.
Donzelles estuprades. Mecnógrafes
llegeixen d'amagat clavells i horòscops.
Empenyent anys passen els dies: Corpus,
l'Ascensió, Nadal. Plou en els llibres
fina cendra de mort, ocells del vespre.
La màquina d'escriure empolegada
vora el racó més trist. La cambra buida.
Un cor tallat de fresc compta les hores
en eul poal de les escombraries.
de Papers per adesar (1981)

Camí florit

Llevamà card fonollassa,
rosella, cascalt, letsó,
vinagrella, corritjola,
ginesta, aritja, fonoll,
passionera, cugula,
mare-selva, safrà bord,
floravia, canyaferla.
baladre, argelaga, albó,
falguera, olivarda, estepa,
clavell de moro, coscoll,
heura, contell, englantina,
vidalba, murta, maimó,
cama-roja, campaneta,
ravenissa, buc, guixó
(i en l'aire color de vauma
l'esgarripança d'un poll).

De Jerusalem (1990)

Una cançó d'amor

Prepara't
a ben morir.
El ram de clavells,
el vespre,
colom ferit.

Agnès vestida de núvia
cap a l'altar de la nit.
La tortuga per la fosca,
l'àngel glaçat en el cim.

No miris cap endarrere,
talla la vena i el llir.
Agnès, promesa de marbre,
et posa l'anell al dit.

Prepara't
a ben morir
De Spiritual

***Fusteria
Can
Malondra***

**C/. Lluna
Tel. 52 35 82**

Sta Margarida

ASTRA

FRONTERA

motor la vila, s.l.
SERVICIO OFICIAL

Ens ha arribat el correu

A l'atenció del Sr. Director:

Li agrairia que publiqués aquestes línies d'opinió sobre les passades festes de la Mare de Déu d'Agost a Can Picafort.

Unes festes que volen ésser populars hi ha d'haver tota classe d'actes a fi que la gent pugui participar a l'un o a l'altre. A totes les festes de poble no hi sol faltar una vetllada de ball de bot o ball mallorquí.

Aquells que creïm que el ball de bot és una manifestació popular, de la gent mallorquina i de fora que ha arrelat a Mallorca, necessitem una explicació de part de la comissió de festes de l'ausència d'aquesta vetllada. Crec que les baralles personals o ideològiques de les persones no són suficients perquè un programa de festes es quedi sense una ballada popular o d'exhibició.

El segon aspecte sobre el que vull opinar és que la missa d'aquest any va ésser un "show" més d'aquestes festes, ja que pareixia més bé una obra teatral.

El motiu de fer-se la missa al lloc dels actes profans de les festes fou la manca d'espai, hauria estat més senzill tancar el carrer de l'església. Si fou per aprofitar l'equip de sò, va resultar un fracàs ja que el bon quefer de la coral de Muro no es va sentir gens.

Seguint la mateixa línia del punt anterior, no vaig acabar d'entendre la manca del ball de l'oferta o qualsevol altre ball nostre que no sol faltar a cap ofici de les festes patronals, per part del grup de ball de Santa Margarida. I en canvi em vaig girar darrera pensant que arribaven les autoritats de l'estat espanyol.

Crec que molta gent que resideix o estiuetja a Can Picafort necessita una explicació per part del Rector d'aquesta barreja política-religiosa.

Bernadí Amengual Capó
DNI 41.371.379

Una nota del PSOE

En el "Diario de Mallorca" del dia 11 de novembre del 1992 va aparèixer a la secció "Que se sepa" una nota amb una fotografia que diu el que segueix:

"Ordinas enfadado con el PSOE"

"El concejal de Can Picafort Unit y delegado del alcalde de Santa Margarida en can Picafort, Miguel ordinas, está muy enfadado con los concejales del PSOE. Su enfado llega a tales extremos que afirma que no quiere aparecer nunca más junto a una información en la que también se de la opinión o la versión de este grupo. Incluso llega a utilizar términos despectivos i nos prohíbe que demos las dos versiones sobre un tema en una misma página. Ordinas ha estado sumamente atareado en las últimas semanas. Es comprensible, ha tenido que aguantar las numerosas quejas de los vecinos de Son Bauló y Can Picafort."

Fins aquí el que diu el "Diario de Mallorca", a continuació "El Grupo Socialista Municipal del Ayuntamiento de Santa Margarita" va intentar que se li publicàs una nota de resposta i com que sembla que no va arribar a sortir al "Diario de Mallorca" ens la remet amb el preg de la seva publicació. Diu textualment:

"Nuestro grupo está muy apenado por los enfados que hace coger al SR. DELEGADO; para buscar soluciones le sugerimos que hagamos conjuntamente alguna "tentativa amistosa" en algún lugar del TIBET. Si ello no diera solución, no se preocupe, puede utilizar sus dotes de NUMBER ONE para crear en algún medio de comunicación solamente sus versiones de las cosas. Queremos recordarle al SEÑOR DELEGADO que los JEFES LOCALES DEL MOVIMIENTO han desaparecido, por si no lo sabía. Recordarle también que la época del "mamporro" ha pasado a mejor vida, que el "sectarismo" que propugna está pasado de moda; salvo para determinados personajes que en la política solo buscan: "un sueldo, poder y sillón". Pero SR. DELEGADO" deje el enfado, le aseguramos una y mil veces, que no le haremos enfadar más. Vd. dispénsenos."

ES REVOLT DE NA MORANTA

Ctra. Santa Margarita - Ca'n Picafort

Tel. 52 34 32

BANCA MARCH

Passeig des Pouàs, 1 - 07450 SANTA MARGALIDA

L'Olivera del Cardessar*

Per Mn. Antoni Rubí.

hi ha a la Vila, ben veïna de la plaça, un redol de terra ben triada i preparada per sembrar-hi un arbre: després d'algunes proves, a la fi "s'altre dia de pagès" hi sembraren una olivera que sols Déu sap quans d'anys deu tenir, que hi ha posat rels noves, ha aferrat i ja ha brostat tanyades noves per tots els costats i, de continuar així, prest farà mirera i bona planta.

La dita olivera és molt vella, millor dit, té molts d'anys, ja que d'una olivera en diuen que mai no mor, per alló de viure cents d'anys i arriben a mil·lenàries.

L'olivera del Cardessar, muntanyenca de neixement, després de viure molts d'anys a una baldana de la serra mallorquina, entre roques, carritx, estepes, aladerns i qualque pí i que cada any devia veure al seu entorn les "muntanyeres" o collidores d'oliva del plà, per collir les olives que queien de les seves branques. Avui ja arrelada dins un redol com una era que a la Vila li prepararen su ran de la plaça major, a l'endret de la pujada d'una costa, finestra oberta per mirar el Puig Major, es deu sentir encara un poc externa, i deu enyorar una mica els aires de la muntanya, les esclètxes de les penyes, el petit fenàs i demés herbei que amb ella compartia la poca llecor de la terra. Però, de cada dia es sentirà més vilera, veurà i coneixerà el jardiner que sembla i té cura, ran de la seva soca, petites remalleres amb flors de tots els colors i estils; es sentirà acompanyada pels vells, homos de seny i experiència, que des del seu local aniran a seure a l'escaló del seu redol, a recordar al l'ombra del seu brancam els temps de ca Don Domingo, de ca es Capellà Mudoí, de ca es Menescal, de can Terrola, de can Peixino, de Don Pep Ordinas, s'apotecari de Sa Torre, de Mestre Miquel Estrella, de Can Barraxet, com també el nom vell des Cardessar, avui ja quasi desconegut. veurà cada dia

amb il·luminació i sorpresa, els joves estols d'estudiants que, acabada la tasca de l'escola, arriben amb l'autocar; i s'alegrarà de sentir la música dels joves vileros passant pel seu costat i estarà contenta de veure els papereins que, per les festes vesteixen la seva veïna la plaça, sempre hermosa, veurà les festes i els foguerons de Sant Antoni i s'assustarà de sentir de prop l'aixordadora traca que posa punt a les festes; i mirarà cada dia el monument a la Beata al recer de la Rectoria i es sentirà segura de la seva protecció i veurà, un pic a l'any les processons que surten de l'església.

Quantes coses i totes bones, podriem contar de les oliveres! Començant pel brot que en va portar el colom que retornava a l'Arca de Noé, seguint per les mil·lenàries oliveres de l'Hort de Getsemaní que varen veure el Bon Jesús i la seva oració, suant sang i aigua; fins que arribam a les oliveres dels nostres padrins, de les que en treien oli que usaven per posar a les encruïes dels pobres i humils llums d'oli que penjats als pintes dels escalfa panxes, o d'un "pagès" feien claror dins la cuina; oli que les madones guardaven dins setrins de llauna o de vidre, per fer aguiats o sopes d'aquelles que diuen mallorquines, que mai no passaran de moda.

A la Vila, temps enrera, hi havia també moltes oliveres, encara que no de massa qualitat que, collides i ensecades, anaven a parar a les tafones de la muntanya.

Les olives verdes, negres o pansides; sempre han estat molt estimades, tant per acompanyar un bon dinar, que mai no es fa sense olives com per entretenir la talent, o servir de companatge a una llesca de pa rostit.

He vist encara per devers els anys 1920 i 1930, que els jornalers sortien a foravila amb una senalleta i en el tall, quan era l'hora de berenar

ho feien d'un cantó o llesca de pa, a vegades de vuit dies, i mitja arengada torrada i unes olives, tot trempat amb un poc d'oli i pebre vermell, que portaven dins la senalleta.

L'olivera, amb la soca revinclada, és símbol de llarga vida, amb les tanyades és bandera de pau, amb el fruit és aliment corporal i el seu oli és medicina per a les ferides del cos i signe de perdó en el moment de l'Extrema Unció.

Benvenguda sia a la nostra Vila, com una veïna més de la plaça l'olivera muntanyenca, símbol de pau, arbre mallorquí i margalidà, arbre fort i mil·lenari.

Quan passem pel seu costat i veure-la plena de flor o carregada d'olives, donem gràcies a Déu, sempre admirable amb totes les seves criatures i ric en misericòrdia per a tots els qui l'invoquen. ■

* El Cardessar és el nom que es donava antigament al lloc on ara està la plaça de la Vila.

Esport Margalidà

Antoni Tauler, un esportista de futur

no sé si vos n'heu temut, estimats margalidans, que la nostra vila té un gran ciclista. Això va quedar demostrat en el passat Campionat d'Espanya de pista i en el Campionat del Món a Atenes (Grècia)

El nostre corredor local, Toni Tauler del "C.C.Santa Margalida-Wimpy", juntament amb Miquel Alzamora, del mateix equip, en Miquel Bauçà del "C.C. Petra" i Pomar i Gayà del "C.C. Palma", formaren la selecció Balear en proves de pista i que participaren a Torrepacheco (Múrcia) al Campionat d'Espanya els dies 21, 22 i 23 d'agost i feren un molt bon paper: Medalla d'Or en la prova de persecució individual, (Toni Tauler) i Medalla de Plata en la modalitat de persecució olímpica per el conjunt de la selecció, i Medalla de Bronze en la prova de puntuació (Miquel Alzamora).

Només acabat el campionat d'Es-panya i degut a la bona actuació

dels mallorquins, Tauler i Alzamora, del Club Wimpy, el seleccionador, Toni Cerdà els va convocar, juntament amb altres 6 corredors de la resta d'Espanya, el dia 24 d'agost, al Centre d'Alt Rendiment a Sant Cugat del Vallés, per a la preparació del proper Campionat del Món a celebrar a Grècia. Pels dos corredors això els va parèixer un somi i sense quasi temps de despedir-se partiren cap a Barcelona. Això va impedir

a Toni Tauler poder veure les festes de la Beata. Però l'alegria s'ho pagava.

Una vegada en el C.A.R els seus entrenadors foren molt exigents

amb els 6 corredors que formarien la selecció representat Espanya, i estaven sotmesos a un horari molt estricte:

A les 7'30, aixecar-se i revisió dels metges

" 8'00, Desdejunar

" 9'30, Sortida en bicicleta per carretera (40 a 100 Kilòmetres).

A les 11'30, Dutxes, sauna i piscina de bombolles.

A les 13'00, Dinar

" 17'00, Entrenament en pista.

" 20'00, Dutxes i sopar

" 23'00, a dormir

Aquest entrenament fins l'11 de setembre que partiren cap Atenes, on entrenaren tres dies fluixet per tal habitar-se al canvi d'horari.

A les proves del campionat del món hi participaren un total de 52 països, les millors classificacions aconseguides pels espanyols foren una 4a plaça el la prova de velocitat d'un corredor andalús, el 6a lloc en

"la Caixa"

Plaça de la Vila

Santa Margalida

persecució individual aconseguït per Toni Tauler i el lloc 25a de Miquel Alzamora en la prova de fons.

Anècdotes:

.-Un dia de passeig per la ciutat d'Atenes, en Toni Tauler es va perdre, per anar a l'hotel va agafar el "Metro" equivocant-se en lloc d'arribar a les 13'00 hora de dinar ho va fer a les 15'30 i va haver de dinar amb els cambrers.

.-Unes paraules que feren reflexionar en Toni i se li quedaren gravades f'oren les de l'entrenador, Toni Porras que li va dir, abans de la prova de persecució

- Toni, no han de poder dir que els mallorquins som corcats...

En Toni va demostrar que no ho erem.

.-Atenent a les bones actuacions d'en Toni Tauler, se li va retre un homenatge a la plaça de la Vila, en el qual no hi va faltar de res; actuació de la banda de música de Santa Margalida i participació de les següents entitats: "Penya Barcelonista de Santa Margalida" "C.C. Santa Margalida" "Gimnàs Tao-Sport" "C.D. Margaritense" i la col·laboració especial del nostre ajuntament que va regalar a Toni Tauler una bicicleta valorada amb unes 300.000 pessetes, equipada amb els millors materials. Les demés entitats també li feren obsequis commemoratius.

La representació de l'ajuntament a l'acte d'homenatge la va portar el regidor d'esports ja que el batlle no hi va poder assistir degut a uns problemes de salut, però que ben segur que hauria estat molt content de donar una estreta de mans a un esportista margalidà amb molt de futur.

Finalment en Toni vol manifestar a través de la nostra revista el seu agraïment:

"Don les gràcies a tots els meus amics, a la Penya Barcelonista, al C.C. Santa Margalida, al C.D. Margaritense, al Gimnàs Tao-Sport i sobretot a l'ajuntament de Santa Margalida"

Nosaltres per la nostra part desitjama Toni Tauler una carrera plena dèxits.

Pep Gayà

El Racó de la Poesia

1986/1990

A na Maria M.

*L'angoixa, la melancolia,
quin malaït sentiment,
no és sentit d'un sol dia,
no són sentits d'un moment.
Caliu d'un sentit que hi havia,
espelmes que no apaga el vent,
la paraula que dorm ferida,
un crit que ningú no sent.
L'eterna lluita de cada dia
amb el record d'un semblant absent,
el foc tremol que el cor atia
i que fa cendres l'encisament.
Són el fil que abans unia
tot el que ara es va desfent,
un mal que corre i no fa via,
un glop amarg d'aiguarent.
Els records de tota una vida
espargits per un buf de vent.
Malaïda sies melancolia
tu ets el meu turment.*

Un vilero

Pensaments absurds.
(Estiu gèlid)

*El poble s'omple de sol,
les terres bateguen de calor,
i jo que no puc abandonar el meu dolor.
Si pogués prendria el vol.
Si pogués ploraria de tristesa.
Si em deixassis et colmaria de riquesa*

*Vaig fer les mil guerres per tu,
lluïtva per estar a prop teu.
I que vaig aconseguir?
M'he quedat tot sol resant a Déu,
perquè em mati aquest sentit,
sentiment de que res no existeix sense tu.*

*Dolça flor, amarga passió.
Ja no em queda res més al cor,
només em queda dolor.
La rialla escapa i cau al pou dels desastres.
I jo resant a tots els sants.
Però em dic en veu baixa:
Deixa't de plors i de cants,
els sants d'avui no són com els d'abans.*

**Dedicat als joves components
del "Turó del Drac"**

*A tots vosaltres vileros
una glosa vos vull fer.
en que no ho faci molt bé
ja ho veis de na Crespí ve,
són gloses i no boleros*

*A tots voltros jovençans
que la feina heu començada.
mai no deixeu de lluitar
i per a sempre ensenyar
el que és cosa bona i sana.*

*Bona és la naturalesa,
el millor que s'ha creat
jo crec que haureu aferrat
als al.lots i de bon grat
el sentit de la tendresa,*

*I mai no heu d'oblidar
nis els que us han ensenyat:
que és unió i amistat
el millor que s'ha creat*

*I si de cas heu mester
alguna classe d'ajuda
la teniu ben merescuda
i sempre a la correguda
jo també la vos daré.*

*Aquesta reunió
que avui hem tengut tant grata
jo voldria tornar-hi
cada pic que faci falta.*

*I aquesta vila nostra
que està damunt un turó
que guii per bons camins
als nostres joves i nins
i facin un món millor.*

*Ara un visca vos vull dir
per un grup tan animós
que sempre el poguem tenir
i per molts d'anys entre tots.*

Magdalena Crespí i Gayà

**Muebles
Payeras CB**

Muebles todos los estilos
Muebles a medida
Muebles cocina
Cortinajes - Tapicería
Alfombras - Lámparas

expert

ELECTRODOMESTICOS

Plaça de la Vila, 15
Teléfono 52 30 79 Fax 52 30 34
SANTA MARGARITA (Mallorca)

Via Suiza, 60 (Frente Gasolinera)
Teléfono 85 10 97
CA'N PICAFORT (Mallorca)

PINSAMA

Pinturas Santa Margarita. C.B.

- PINTURAS EN GENERAL
- GOTELET
- PICADO
- REVESTIMIENTOS
(Interiores y Fachadas)
- DECORACION DE INTERIORES
- LACADOS
- BARNIZADOS EN GENERAL

C/. Industria, 2
Tel. 52 30 52
Tel. Part. 52 37 86
SANTA MARGARITA

Galeria d'Art

Sa Gavina

Ran de Mar, 20
Tel. 85 16 49

07458 - Ca'n Picafort
(Mallorca)

Productos MARTI

**SAL - PIMENTON
Y LEGUMBRES**

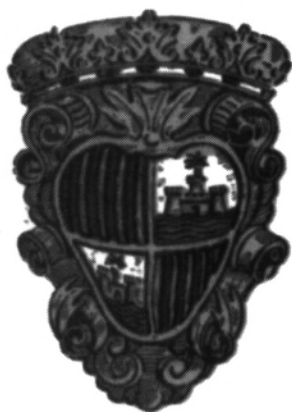
DE SES JOVADES, 28
D'EN MARCH, 30
TEL. 52 30 77 FAX 52 36 74
SANTA MARGALIDA

Central Hispano

EL BANCO DE CADA UNO

ES POUÁs, 5 TELS. 52 30 23 - 24
SANTA MARGALIDA

LIMPIEZAS URBANAS DE MALLORCA, S. A.

C/. Juan Monjo March, 42
Tels, 52 30 07 - 52 35 92

SANTA
MARGALIDA

Mobles ESCA S.A.

COMEDORES
DORMITORIOS
TRESILLOS
MUEBLES AUXILIARES
MUEBLES COCINA
MUEBLES A MEDIDA
FABRICACION PROPIA
CARPINTERIA EN GENERAL
—
STA. MARGARITA
(MALLORCA)

C/ M. ORDINAS. 31 - 33
TEL. 52 31 45

ALMACENES

Galmés, s.a.

DISTRIBUCION PAPELERIA
MATERIAL ESCOLAR Y ESCRITORIO
REGALO INFORMAL
ARTICULOS NAVIDAD Y CARNAVAL

Calle Miguel Ordinas, s/n
Teléfono 52 31 33 - Fax 52 36 18
07450 - SANTA MARGARITA (Mallorca)

GINAL

GESTION E INFORMATICA S.L.

VENTA ORDENADORES
SUMINISTROS INFORMATICOS
CLASES DE INFORMATICA
CONTABILIDAD - DECLARACIONES
IMPRESORAS

Plaça S' Aberrador, 12
07450 - Santa Margarita
Tel. (971) 52 38 34
FAX (971) 52 39 80

Bon Profit

FIAMBRE DE PORCELLA AMB BISTRATXOS

Ingredients:

- *Una porcella de 4 Kg. desnossada.
- *Dos Kg. de carn picada (de porc)
- *Una llonza de pernil dolç, d'un cm. de gruixa tallada a tires
- *Una truita francesa de 4 ous, tallada a tires
- *Dues pitreres de pollastre, tallades a tires.
- *Un pot de tòfones (trufas)
- *Tres alls.
- *1/4 Kg. de bistratxos (pistachos) sensa clovella.
- *Dos ous, sal, pebrebò, llimona, un tassó de conyac i un tassó d'oli d'oliva.

Elaboració:

- Posar la porcella en adob, durant un dia complet, amb sal, pebrebò, conyac, oli i suc de llimona.
- Mesclar dins un plat gran la carn picada, les tòfones, alls, bistratxos, dos ous cruus, sal i pebrebò.

Per Maria Morey i Salvà

- Estendre la porcella damunt una taula i omplir-la amb el farciment, ben escampat per tot igual. Afegir les tires del pernil dolç, la truita i la pitrera de pollastre.
- Cosir amb un fil resistent l'obertura de la panxa i enrodillar el conjunt amb paper d'alumini i fermar-ho tot amb un cordell o fil de porc, donant-li forma allargassada.
- S'ha de bullir dins una olla amb aigua i sal unes TRES HORES I MITJA, procurant que l'aigua tapi la porcella.
- Acabar de coure-la en el forn fort amb el líquid de l'adob, DEVERS DUES HORES.
- Es pot servir freda o calenta, tallada a llonzes gruixades.
- Pot anar acompanyada d'ensalada, pomes al forn, confitura de gerdera silvestre (arándano).
- Aquest plat és per a unes 14 persones.

GREIXONERA DE BROSSAT

Per a 8 persones

Ingredients:

- 600 grms. de brossat d'ovella.
- Dues tasses de nata líquida.
- Un poquet de sal.
- 1/4 de Kg. de sucre.
- La ralladura d'una llimona.
- Quatre ous.
- Quatre llesques de bescuit, esflorades.
- Un poquet de canyella.

Elaboració:

- Passar per la batidora, la nata i el sucre, el s vermells i els blacs dels ous batuts, la sal, la llimona rallada, la canyella i mesclar-ho ben mesclat i posar-li el bescuit.
- Untar de mantega una greixonera de fang i empolsagar-la de sucre.
- Abocar tota la mescla en la greixonera, i es pot coure al forn amb força mitjana, durant uns TRENTA MINUTS.
- Servir ben fred, ornat amb rodells de llimona empolsagades de canyella.

i Bon Profit !

ELECTRÓNICA CID

Venta de T.V. Color y Electrodomésticos en General
Primeras Marcas
Servicio Técnico Rápido

C/. Alba nº1 - CAN PICAFORT
Tel. 85 06 14

C/. Jovades nº 33 - STA MARGALIDA
Tel. 52 32 10

CENTRO ASESORAMIENTO EMPRESARIAL

José Trías, 13 - 1.º - Tel. 85 08 46 - 85 18 10 - CAN PICAFORT

AUTOS RIERA - QUETGLAS, C.B.

Su concesionario CITROËN y SUZUKI

Sta Margalida - Tel. 52 38 01

Can Picafort - 85 01 80

Desig inscriure'm a la revista **Santa Margalida** a partir del número.....incluit.

Nom o empresa _____

Adressa _____

Tel.: _____ Localitat _____ C.P. _____

Província _____

Remetre a Rafel Bordoy (C/. Xaloc, S/N) o a Guillem Crespí (C/. Felicià Fuster, 4)

Preu de la inscripció per a 5 exemplars a l'any: 1.000 Ptes.

**GESTORIA
Gaya**

Via Francia, 6 - Tel. 85 04 31 - Fax 85 03 44
07458 - CA'N PICAFORT

**AUTO ESCUELA
Santa
Margarita**

Plaça de la Vila, 36 E - Tel. 52 34 08 - Fax 52 38 04
07450 - SANTA MARGARITA

**Almacén
distribuidor en
Baleares**

**Conservas Pescado, Vegetales y Pesca
Salada**

Especialidades:

Anchoas del Cantábrico "El Velero" y "Rezumar"

Bacalao importación Islandia

C/ Juan Muntaner Bujosa, 29 C

Tel. y Fax 73 38 44

07011 PALMA

GRANJA BAR CALAFAT

Plaça de la Vila, 8 Tel. 52 31 48 Sta. Margalida

Meson - Restaurante

*Les deseamos Felices Fiestas
y Próspero Año Nuevo*

CENA A LAS 20,30H - PLAZAS LIMITADAS

Informes y Reservas:

Tel. 52 37 11

**BARRA LIBRE
DESPUES DE LA CENA**

**Gran Cena de
NOCHEVIEJA**
*con Dos magníficas Orquestas
y un espléndido Show*

Menu

Aperitivos

Crema de Cangrejos

Langosta Bellavista

Solomillo de Ternera con Salsa Diana

Piña Tropical al Contreau

Nueces de California

Surtido Turrónes Navideños

Café

Licores Selectos

Vinos Rioja (Campo Ugal)

Cava Codorniu

Gran Bolsa de Cotillón

Uvas de la Suerte

Chocolate con Ensamadas

Ctra. Sta Margarita - Ca'n Picafort, Km. 2,5 - Tel. 52 37 11 - STA. MARGARITA - (Parking Propio)

BODAS - BANQUETES - COMUNIONES - CONVENCIONES

Evolució Socio-econòmica de Sta. Margalida

Per: Antoni Mas

(Segueix)

Els segles XVIII i XIX (Primera part)

L'estructura de la propietat

Als segles XVIII i XIX, l'estructura de la propietat de la terra pot continuar essent qualificada com a clarament latifundista. Els aristòcrates externs i els nobles posseïdors de més de 100 quarterades -només 20 propietaris- concentraven, amb 9402 hectàrees, el 82% de l'extensió del terme de Santa Margalida. A un ajuntament (sessió plenària) del 1784 s'exposava que *"la mayor parte de su territorio se posee por cavalleros"*. La majoria del territori no conreat es localitzava a les possessions.

La gran majoria de veïns de Santa Margalida només posseïen vàries parcel·les a les terres bones i a vegades rotes als establits de les comunes o a les possessions per un temps determinat. Només un grup reduït disposava d'un patrimoni en terres significatiu, aquell que era conegut com a *"la mà major"* de Santa Margalida. És a dir, els veïns benestants.

La població.

El nombre de la població, prop de 2000 persones, és semblant a l'observat a les estimacions de darreries del segle XVI (1585=2011). Tot i la manca de fiabilitat de les estimacions, les conclusions que es poden extreure són clares: des del segle XVI el creixement de la població ha estat lent i poc important. (*"Según nuestro parecer se conserva la población en el mismo estado"*). Aquesta situació cal atribuir-la a diversos factors, sobretot el monopoli de la terra per part de l'aristocràcia i també a la despoblació del primer terç del segle XVII.

L'Economia

a) L'agricultura

Es constata el predomini aclaparador de les activitats agrícola-ramaderes: segons els censos, les persones dedicades a l'agricultura i a

la ramaderia muntaven al 81'09% l'any 1784 i al 91'6% l'any 1834. Al respecte, a començaments del segle XIX s'afirmava que *"la mayor parte del pueblo"* conreava *"tierras suyas y en parte arrendadas"*. L'estructura de la propietat, a la que abans ja ens hem referit, propiciava que els jornalers continuassin constituint el grup predominant de la població: El 1802 s'afirmava que els jornalers constituïen *"la mitad del pueblo"*.

1834. Ocupació de la població

Agricultura i ramaderia		Activitats transformadores	
Propietaris	215	Moliners	11
Colons	53	Ferrers	6
Jornalers	479	Sabaters	1
Pastors	120	Tintorers	1
		Picapedrers	4
		Teixidors	25
867 (91,6%)		48 (5,07%)	

Altres Activitats	
Mestres	2
Eclesiàstics	18
Funcionaris	8
Metges	2
Boticaris	1
31 (3,27%)	

Les dades que forneixen els diferents tipus de documentació ens permeten afirmar que l'agricultura margalidana d'aleshores era una agricultura de rendiments baixos, amb poques innovacions tecnològiques (*"No se conocen más medios para adelantar la agricultura que meter mucho estiercol en las tierras"*).

La gran majoria de les possessions es llogaven per pocs anys i explotades amb nombrosa mà d'obra jornalera. El 1773, de 46 possessions, 42 es llogaven i 4 eren duites per majors. Mentre, a les parcel·les dels pagesos s'hi practicava una agricultura intensiva -al manco pel que fa a les hores de feina- i s'hi donava una diversificació dels conreus ben significativa.

Al terme de Santa Margalida s'hi conreaven quantitats importants de productes d'horta i de fruiters, destinats al consum intern de la Vila,

segurament conreades a les parcel·les dels pagesos.

El terme estava especialitzat en la producció de cereals, llegums i vi, amb importants excedents i s'autoabastia d'un conjunt considerable d'articles agraris. Aquests es conreaven sobretot a les parcel·les dels pagesos, i es destinaven al consum intern. Tals són, per exemple, tota casta d'hortalises i verdures.

A més del predomini de les activitats agrícola-ramaderes, és patent també l'escassa importància de les ocupacions no agràries a les famílies pageses: *"los días de lluvia de todo el día no hacen más que remendar algunas cosas de su casa no zer que de lugar an medio, que se emplean en portar leña y que si de medio día en adelante hace buen día avan en portar leña"*

b) Les activitats no agràries.

Les tasques no agràries documentades són les pròpies d'una comunitat rural (moliners, ferrers, picapedrers, teixidors, etc.). Només la manufactura tèxtil assolí una certa rellevància. La seva producció es proveïa de matèria primera, sobretot dins la mateixa comunitat i es dedicava majoritàriament al consum intern, (*"los tequidos que se fabrican en este término se hacen por los que necesitan para sus casas y pagan el maestro en su trabajo"* *"Su despacho es para servir los moradores de este término"*) consistint en la confecció de teles bastes, sobretot de canyom (*"No se fabrica seda ni algodón, estambre y lino muy poco, cáñamo segun sus posibilidades por los particulares"*). Es tracta d'una indústria de tipus domèstic, amb una tecnologia amb poques innovacions, on els obradors es situaven als mateixos domicilis dels teixidors i la mà d'obra la constituïen el teixidor i la seva família.

Segurament cal atribuir la importància relativa de la manufactura tèxtil a la facilitat per a l'aprovisionament de la matèria primera més comuna, el canyom, que era conreat sobretot a les possessions del litoral.

(continuarà)

PEUGEOT 205 VEN A POR LA BICICLETA MÁS RÁPIDA DEL MUNDO

Ven a por tu Peugeot 205 y llévate la bicicleta más rápida del mundo.

Y, además te regalamos un radio-cassette stereo para tu 205 y un compact-disc portátil. O si lo

prefieres, ventajas económicas equivalentes en toda la gama Peugeot, excepto 205 Style y Seve.

GAMA PEUGEOT 205

DESDE **996.000** PTAS.

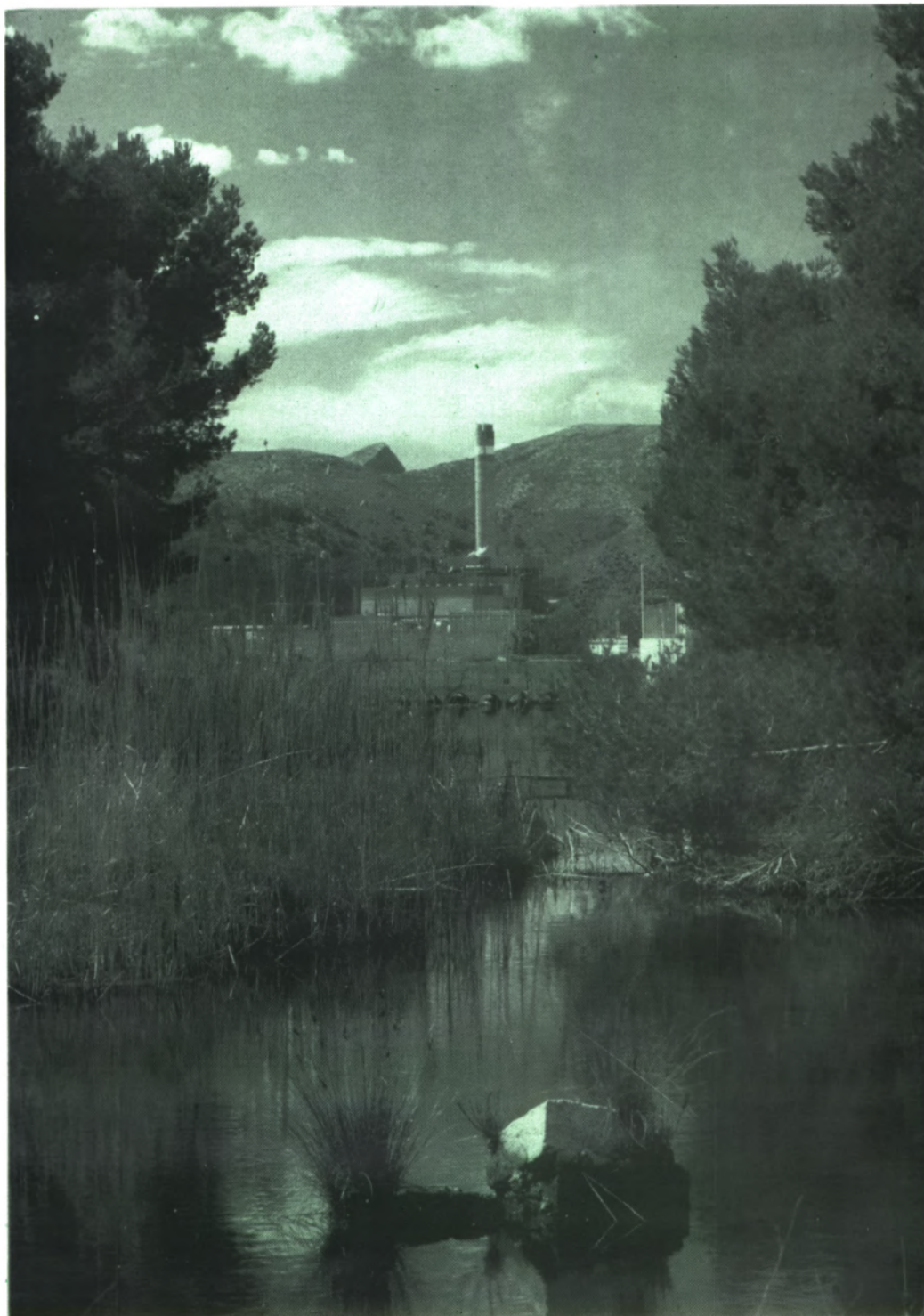
(PRECIO PROMOCIONAL, IVA Y TRANSPORTE INCLUIDOS, 205 STYLE)

  **PEUGEOT
TALBOT**

JOSE PERELLO GAYA

MIGUEL ORDINAS, S.N. - TEL. 523160 - FAX 523714
07450 - SANTA MARGARITA

**A su servicio con todas nuestras
energías.**

Gesa
Gas y Electricidad SA